

Memo

Aan **BM**
CC
Van **5.1.2,e** \ **5.1.2,e**
Datum **4 maart 2019**
Onderwerp **Kennismakinggesprek met Frank van Vree en **5.1.2,e** van het NIOD**

1. Enige tijd geleden kwamen in het college twee onderzoeken aan de orde naar de rol van de gemeente tijdens de oorlog. Het gaat om een onderzoek van de Sociale Dienst en die van het GVB. U stelde de vraag welke andere diensten mogelijk hun rol in de oorlog gaan onderzoeken.
2. In de andere bijlage wordt de geschiedenis van het naoorlogse rechtsherstel beschreven en het verhaal van de MAROR-gelden. Kabinet Kok heeft 400 miljoen gulden aan de Joodse gemeenschap ter beschikking gesteld om daarmee uitdrukkelijk finaal recht te doen aan de kritiek op de bejegening van de betrokken oorlogsslachtoffers en het rechtsherstel en de gevolgen die dat heeft gehad voor hun verdere bestaan. Dit was uitdrukkelijk bedoeld voor het overheidsoptreden in zijn totaliteit. Daarmee was juridisch en moreel recht gedaan aan dat verleden.
Burgemeester Van der Laan heeft door Hein Blocks laten onderzoeken of er nog tegoeden waren van Gemeentegirogelden die niet waren opgevraagd. Daaruit kwam naar voren dat er nog 50.000 Euro (opgerent naar nu) te achterhalen was, inmiddels is 10000 euro uitgekeerd. Het restant is gevoegd bij de erfpachtgelden. Daarnaast werd duidelijk dat teruggekeerde kampslachtoffers boetes hebben moeten betalen voor het niet tijdig voldoen van de erfpacht. De gemeenteraad heeft besloten dat beide zaken terugbetaald moesten worden. Van der Laan wilde niet dat dat geld bij de gemeente zou blijven. Daarmee brak Van der Laan de deal van Kok open. Van de erfpachtboetes waren dossiers van mensen die daar bezwaar tegen hadden gemaakt, ongeveer 50% van het totaal. Er is door de gemeenteraad besloten die boetes terug te betalen. Van de rest is een schatting gemaakt die uitkwam op een bedrag tussen de 5 en 10 miljoen euro. Daarover besliste de raad de hoogste schatting te nemen (10 miljoen) en om die gelden collectief aan de Joodse gemeenschap beschikbaar te stellen. De commissie-Numann is bezig een voorstel te maken over de verdeling van die gelden. Hoewel de regeling voor de erfpachtboetes niet meer geldt, komen er toch nog zaken aan het licht. Die worden gewoon in behandeling genomen.
3. Er bestaat geen standaardwerk over de wijze waarop de gemeente heeft gehandeld tijdens de bezetting..

4. 5.1.2,e heeft de geschiedenis van de erfpacht(boetes) onderzocht en daarover het rapport 'Openstaande Rekeningen geschreven. Zij is een ervaren onderzoekster.

Toevoeging van 5.1.2,e van WPI

Op initiatief van Wethouder Groot Wassink heeft WPI contact gelegd met het NIOD om de mogelijkheid te verkennen van een onderzoek naar de rol van de toenmalige Amsterdamse Sociale Dienst bij het wegzenden van (joodse) arbeiders naar wekkampen.

Aan het college zal binnenkort een voorstel voor een haalbaarheidsonderzoek worden voorgelegd dat op korte termijn van start kan gaan (planning 1 mei a.s.) .

De voorziene doorlooptijd van dit haalbaarheidsonderzoek is 5 maanden .

Op basis van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar beschikbaarheid van bronnen kan een definitief onderzoeksvoorstel worden voorgelegd.

Het onderzoek zal plaatsvinden onder supervisie van 5.1.2,e van het NIOD. Zij heeft indertijd ook het onderzoek naar de inning van erfpachtcanons over huizen van uit Amsterdam weggevoerde joodse inwoners uitgevoerd.

Gelijktijdig bestaat bij het GVB een nog niet uitgewerkt idee, om de rol van het GVB bij de deportatie van Joden te onderzoeken. Daarover zal dezer dagen contact met het Niod worden gelegd.

Alvorens te besluiten over het voorstel tot het genoemde haalbaarheidsonderzoek is het goed te overwegen of er aanleiding is voor een breder onderzoek naar de rol van Amsterdam in de tweede wereldoorlog en de nasleep van die oorlog.

Overigens heeft het NIOD aangegeven dat het later inpassen van het nu voorgenomen haalbaarheidsonderzoek in een breder kader niet op bezwaren stuit.

Mocht het gesprek tussen BM en NIOD nog aandachtspunten opleveren voor het te nemen B en W besluit dan horen wij dat graag zodat we daar rekening mee kunnen houden.

M vr gr

5.1.2,e